

ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ

Jaký spotřebič můžeme odevzdat zdarma

Použité domácí elektrospotřebiče, nářadí a nástroje se již nemusejí stát odpadem, ale tzv. zpětně odebíraným elektrozařízením. Občané je mohou zcela zdarma odevzdat v místech zpětného odběru, která jsou vytvářena ve sběrných dvorech obcí, v rámci mobilních svozů či přímo v prodejnách „elektro“ mohou „vyměnit starý za nový“ při nákupu modernějšího domácího pomocníka.

V případě využití jedné z výše uvedených možností se zpětně odebraný výrobek stává odpadem až ve chvíli předání osobě oprávněné k jeho využití nebo odstranění, tedy do rukou specializované recyklační firmy.

„Ze zákona vyplývá, že zpětně odebírané elektrozařízení pocházející z domácností je takové elektrozařízení, které svým stavem odpovídá výrobku s ukončenou životností bez bližšího určení důvodu,“ vysvětluje Ing. Roman Tvrzník, generální ředitel společnosti Elektrowin, která má zpětný odběr některých domácích spotřebičů na starosti.

„Stejně jednoznačně lze určit, že takovým elektrozařízením není výrobek, který již prošel jakoukoli fází ‚zpracování‘ či dílčího využití, tedy činností, která je zákonem určena pouze osobám s příslušnými oprávněními. Takové elektrozařízení musí být posuzováno jako odpad a pro zacházení s ním nelze využívat výhod pro zpětný odběr elektrozařízení,“ dodává. Nekompletní spotřebiče jsou tedy považovány za odpad a náklady spojené s jejich recyklací a odstraněním jsou k tíži obci, následně se tedy promítají do poplatku za odpady.

Co je kompletní zařízení

Domácí elektrospotřebiče se podle druhu a účelu použití dělí do deseti skupin, ze kterých výrobci definovali jejich kompletnost. Kritériem je popis užití elektrické energie, který poskytuje také základní návod pro posouzení, zda „elektrozařízení“ splňuje definici pro zpětný odběr, nebo je pro svou zásadní nekompletnost pouhým odpadem, byť se zbytky kovů, plastů a dalších ostatních materiálů vhodných k dalšímu užití a zpracování. Každé elektrozařízení je tedy tvořeno určitým typem soustrojí komponentů a nosné konstrukce a toto spojení také výrobek určuje.

Zatímco mraznička bez zásuvek je stále mrazničkou a sběrný dvůr je povinen ji převzít bezplatně, stejná mraznička s vymontovaným kompresorem je již posuzována jako odpad, za jehož odevzdání musí občan zaplatit, minimálně prostřednictvím poplatku obcí za odpady. Ani jeho odhození na černou skládku ho této povinnosti nezbaví, obec je opět nucena za vlastní prostředky takovou skládku uklidit. I tyto náklady se do výše poplatku za odpad promítají.

Jak se kompletnost posuzuje

Mechanické elektrozařízení (točivé aj.) je spojením motoru, hnané části (převodovka, buben) a nosné konstrukce s pláštěm. Do této skupiny patří např. odstředivky prádla, ventilátory, mixéry, vysavače, šicí stroje, zahradní sekačky, brusky, pily, hoblíky a vrtačky.

Sporáky, trouby, varné desky, žehličky, fritézy, varné konvice či elektrické pájky se řadí mezi tzv. tepelná elektrická zařízení. Aby byl přístroj kompletní, musí obsahovat systém tvorby tepla (topné těleso), nosnou konstrukci a zařízení umožňující získanou tepelnou energii využít – tedy plotnu, troubu či fritovací nádobu.

Kombinace výrobku užívající k podpoře své funkce oba druhy energie, tedy mechanickou i tepelnou, je ve své podstatě stejně jednoduchá. U většiny těchto výrobků lze stanovit jejich

mechanický a tepelný základní charakter. Patří sem pračky, myčky, vysoušeče vlasů, teplovzdušné ventilátory či horkovzdušné páječky. Stejně jako u předchozích dvou skupin, i zde je zařízení tvořeno motorem, hnanou částí (buben, hlavní čerpadlo) a skříní či pláštěm spotřebiče.

Pouze zdánlivě odlišná jsou elektrozařízení k chlazení a mrazení, tvořená soustrojím motor/kompresor, chladicí okruh, nosná konstrukce.

Poslední skupinu s obecným názvem „jiné“ tvoří elektrozařízení, která ke své funkci využívají indukce. Náleží sem svařovací přístroje, nerotační holicí strojky, mikrovlnné trouby a indukční plotny. U těchto zařízení lze identifikovat komponenty pouze dva – indukční zdroj a nosnou konstrukci.

Uvedené komponenty představují jednoduchý rozlišovací klíč, podle něhož lze rozeznat zpětně odebrané zařízení od běžného odpadu. Pro využití výhod kolektivního systému je třeba spotřebiče do míst zpětného odběru odevzdat kompletní, tedy se všemi základními součástmi. Zjednodušeně řečeno, pokud si občan vymontuje před předáním do sběrného dvora z ledničky kompresor, nejenže poškodí životní prostředí, protože uniká freon a olej, ale navíc zatěžuje rozpočet obce a ve finále za takovouto ledničku zaplatí nejen on, ale i jeho spoluobčané!

ELEKTROWIN, a. s.

Popisek k fotografii

Na místo zpětného odběru lze bezplatně odevzdat jen kompletní vysloužilý elektrospotřebič. Zejména lednice obsahují ve svých komponentech nebezpečné látky a jejich neodbornou demontáží ohrožujete nejen životní prostředí, ale i své zdraví.